БЪЛГАРСКА СТОПАНСКА КАМАРА
В ПОДКРЕПА НА БЪЛГАРСКИЯ БИЗНЕС ОТ 1980 г.

Адрес: 1527 София, ул. Чаталджа 76
Тел.: +3592 932 09 11
факс: +3592 987 26 04
E-mail: office@bia-bg.com Web: www.bia-bg.com
FB: www.facebook.com/BIA.Bulgaria

Изх. № 02-00-51/09.11.2026 г.

ДО

Г-Н КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

Г-Н ГАЛИН ДУРЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ
НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

Г-Н ТОМИСЛАВ ДОНЧЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО ИНОВАЦИИТЕ И ДИГИТАЛНАТА
ТРАНСФОРМАЦИЯ

ПРИ 52-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ОТНОСНО: **Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (ЗИД на ЗДДС)**, сигнатура 52-602-01-60, внесен от Министерски съвет на 05.11.2026 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,

Представяме на Вашето внимание становището на *Българска стопанска камара – съюз на българския бизнес (БСК)* във връзка с внесения в Народното събрание от Министерски съвет проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност (ЗИД на ЗДДС).

1. Изменение в прага за задължителна регистрация по ЗДДС

БСК подкрепя предложението за поетапно увеличаване на прага за задължителна регистрация по ЗДДС от 51 130 евро на 75 000 евро (2029 г.).

Промяната е в правилна посока и ще намали административната и финансовата тежест за микро- и малките предприятия, за които разходите по текущото администриране на ДДС са непропорционално високи спрямо мащаба на дейността им. По-високият праг ще позволи на част от най-малките предприятия да съсредоточат административния си ресурс върху основната стопанска дейност и ще ограничи разходите за счетоводно и данъчно обслужване.

2. Въвеждане на задължение за регистрация по ЗДДС при облагаеми доставки, свързани с урегулирани поземлени имоти и сгради

БСК подкрепя предложената мярка, доколкото с нея се цели предотвратяване на възможности за укриване и невнасяне на ДДС, при които данъчно задължени лица извършват разпоредителни сделки със земя и сгради в рамките на много кратък период преди регистрацията по ЗДДС и избягват начисляване на ДДС. Отчитаме положително уточняването на правата на лицата, регистрирани по новия чл. 97г, включително възможността за приспадане на данъчен кредит за определени услуги, получени преди регистрацията. Същевременно, остава необходимостта да бъдат предвидени по-ясни критерии, които да разграничават сделките, извършвани като независима икономическа дейност, от еднократното разпореждане с лично имущество от физически лица, които не са търговци. Самият вид или стойност на сделката не следва да води автоматично до регистрация по ЗДДС.

3. Мерки, свързани с въвеждане на структурирано електронно фактуриране

БСК подкрепя въвеждането на структурирано електронно фактуриране, автоматизиран обмен на данни между предприятията и приходната администрация и използване на вече наличната в държавните информационни системи информация при подготовката на справките-декларации по ЗДДС. Тези промени могат да доведат до реално намаляване на административната тежест и до по-ефективен контрол. Вярваме, че очакваните положителни ефекти за бизнеса и приходната администрация биха били много по-съществени, ако въвеждането на електронното фактуриране

хронологично предшества въвеждането на задължението за отчитане със стандартен одитен файл за данъчни цели (SAF-T). БСК счита, че въвеждането на електронното фактуриране създава реална възможност за отпадане на част от микро и малките предприятия от обхвата на SAF-T, което представлява драстично намаляване на административната тежест за малкия бизнес, без от това да произтичат негативни последствия за данъчния контрол.

Въвеждането на структурирано електронно фактуриране е закономерна стъпка и съответства на развитието на европейската рамка по инициативата VAT in the Digital Age. Директива (ЕС) 2025/516 действително поставя електронното фактуриране и транзакционното цифрово отчитане в центъра на бъдещата система на ДДС. Същевременно, европейският законодател изрично подчертава необходимостта новият режим да намалява разходите за съответствие, да гарантира оперативна съвместимост и да не създава ненужни препятствия за предприятията.

Проектът предвижда националната система да започне да се прилага от 1 юли 2028 г., но значителна част от техническите правила ще бъдат определени с бъдеща наредба и технически спецификации. От получените в БСК становища и коментари е видно, че за предприятията и разработчиците на счетоводен и ERP софтуер това означава мащабни промени – разработване на интерфейси, кодиране на стоки и услуги, адаптиране на различни версии на системите, обучение и реални интеграционни тестове.

Смятаме, че шестмесечен тестов период сам по себе си не е достатъчна гаранция. Подготовката трябва да започне **след публикуването на окончателните технически спецификации и предоставянето на функционално пълна тестова среда**, а при съществени последващи промени да се предоставя допълнителен срок за адаптация.

Отчитаме положително въведения в преработения проект авариен режим при техническа недостъпност и възможността за последващо предаване на документите. Необходимо е обаче режимът да обхваща достатъчно ясно прекъсванията на интернет свързаността и неизправности извън контрола на задълженото лице и да не допуска санкциониране за забавяне, което то обективно не е могло да предотврати.

В тази връзка предлагаме да се гарантира официално регистриране на прекъсванията на държавната инфраструктура и освобождаване от санкционна отговорност, когато забавянето се дължи на обстоятелства извън контрола на задълженото лице. При съществени промени в техническите спецификации следва да има и допълнителен срок за адаптация.

4. Мерки, свързани с правото на данъчен кредит

Отчитаме положително, че в преработения проект е отпаднала изричната забрана за приспадане на данъчен кредит при неиздаване на изискуем структуриран електронен документ, предвиждана в първоначалния чл. 70, ал. 7. Същевременно изискванията на чл. 71 за притежаване на съответния данъчен документ продължават да поставят въпроса за защитата на добросъвестния получател при техническо или формално неизпълнение на доставчика, което не зависи от получателя.

Правото на ЕС допуска държавите-членки при определени условия да обвържат приспадането с наличието на електронна фактура, когато съответната операция е обхваната от цифрово отчитане. Това обаче не отменя необходимостта националният режим да бъде пропорционален и да отчита принципа на данъчен неутралитет. Практиката на Съда на ЕС[1] последователно разграничава материалните предпоставки за възникване на правото на приспадане от отстраними формални нарушения.

Добросъвестният получател не следва окончателно да губи право на данъчен кредит, когато облагаемата доставка е реално извършена, материалните предпоставки могат да бъдат установени, а несъответствието в електронната фактура е техническо или поправимо.

Приветстваме и възстановената възможност по чл. 72 правото на приспадане да се упражни в един от следващите 12 данъчни периода. Необходимо е да се предвиди разумен срок за отстраняване на подобни несъответствия и ясно да се уреди периодът, в който правото на приспадане се упражнява след корекцията.

5. Относно мерките, свързани с предварително генериране на справка-декларация

[1] делата Ecotrade и Senatex

БСК принципно подкрепя идеята НАП да използва информацията, с която държавата вече разполага, вместо същите данни да бъдат въвеждани повторно от предприятията.

Предварително генерираната декларация обаче трябва да остане **помощен инструмент**, а не да се превръща в презумпция за правилното данъчно третиране на всяка операция. Отчитаме, че преработеният проект изрично предоставя възможност на лицето да коригира, добавя или изтрива данни в предварително генерираната справка-декларация. Тази възможност е необходима, тъй като предварително генерираната декларация трябва да остане помощен инструмент, а не да се превръща в презумпция за правилното данъчно третиране на всяка операция.

При внос, например, митническата декларация може да бъде изменена или обезсилена след първоначалното ѝ приемане. Освен това не всеки внос поражда право на пълен данъчен кредит. Възможни са частично право на приспадане или липса на такова. Следователно, автоматичното включване на целия ДДС при внос в клетките за пълен данъчен кредит не може да замести преценката на данъчно задълженото лице.

Необходимо е системата да осигурява пълна проследимост на използваните данни – коя версия на митническата декларация е използвана, към кой момент, какви последващи изменения са настъпили и как са отразени.

Когато актуализираната информация вече се намира в друга държавна система, рискът от липса на синхронизация между администрациите не следва да бъде прехвърлян върху данъчно задълженото лице.

Също така трябва да бъде ясно разграничено кой е действителният носител на задължението при пряко и косвено митническо представителство. Самият факт, че митническият представител е подал декларацията или фигурира като декларатор, не следва автоматично да поражда допълнителна отговорност по ЗДДС извън предвидената в митническото законодателство.

6. Мерките, свързани с корекциите и момента на получаване на електронната фактура

Преработеният проект вече не свързва получаването на фактурата с генерирането на уникален код за съответствие от националната информационна система. При новия децентрализиран модел обаче остава необходимо ясно да се разграничат моментът на изпращане на документа, успешното му доставяне и действителната възможност получателят да получи достъп до него, особено при технически отказ на получаващата система.

Отчитаме положително уточненията за анулиране на погрешно издаден структуриран документ. Необходимо е обаче да бъде ясно уреден целият електронен процес при анулиране, корекция, погрешно посочен получател и последващо изменение на данните, включително проследима връзка между първоначалния и коригиращия документ.

Същевременно, следва да се запази достатъчна яснота между поправката на техническа грешка и последващо изменение на самата търговска сделка.

7. Мерки, свързани с механизма за обратно начисляване при зърнени и технически култури

БСК приветства промените в §100 от законопроекта, свързани с въвеждане в закона на разпоредби с цел удължаване срока на прилагане на механизма за обратно начисляване при доставки на зърнени и технически култури и доставки по прехвърляне на квоти за емисии на парникови газове до 30 юни 2030 г.

Действащото разрешение по чл. 199а и 199б от Директива 2006/112/ЕО изтича на 31 декември 2026 г., а междувременно, на **1 октомври 2026 г. Европейската комисия вече предложи официално удължаване на действието на двата механизма до 30 юни 2030 г.** Комисията изрично мотивира предложението с доказаната им полезност срещу ДДС измамите и с необходимостта те да останат налични до въвеждането на новите цифрови инструменти по ViDA.

8. Мерки, свързани с административнонаказателната отговорност

Новият технологичен модел неизбежно изисква санкционни разпоредби, но те трябва ясно да разграничават виновното неизпълнение от техническа грешка или обективна невъзможност.

Особено сериозен е този въпрос при предвидените санкции за производители и разпространители на софтуер. Отчитаме, че размерите на някои санкции са намалени и е отпаднала предвидената първоначално възможност за временно прекратяване на достъпа на софтуерен продукт до националната система. Независимо от това понятия като „блокиране на автоматичното

изтегляне и предаване на данни" не позволяват достатъчно ясно разграничаване между умишлено действие, софтуерен дефект, конфигурационна грешка и обективна техническа невъзможност.

При санкции в значителен размер фактическият състав трябва да бъде определен с висока степен на точност. Смятаме за необходимо преди ангажирането на отговорност да бъде установена причината за прекъсването, както и причинната връзка с поведението на конкретното лице. При отстраними технически дефекти следва да се обмисли първоначално предписание с разумен срок за привеждане в съответствие, когато не е налице умишлено възпрепятстване на обмена или съществена вреда за фиска.

Българската стопанска камара принципно подкрепя законопроекта и отчита направените изменения след проведения тристранен диалог и в хода на общественото обсъждане, като предлагаме неговото допълнително прецизиране преди приемането му по отношение на разграничаването на еднократните имотни сделки от независимата икономическа дейност, упражняването на правото на данъчен кредит, автоматизираното използване на данни от други държавни системи, техническите откази и административнонаказателната отговорност.

С УВАЖЕНИЕ,

ДОБРИ МИТРЕВ

Председател на УС на БСК